ouders voor inclus!e

Jaarverslag 2024

Ouders voor Inclusie,
vertrekken vanuit mogelijkheden

In dit jaarverslag brengen we je op de hoogte van alles wat Ouders voor Inclusie het afgelopen jaar heeft ondernomen: van getuigenissen over beleidswerk tot projecten. In alles wat we doen vertrekken we vanuit verbinding en positiviteit, we vertrekken vanuit mogelijkheden.

We zijn een vrijwilligersorganisatie van, voor en door ouders waarin ervaringen, vragen en bezorgdheden van ouders onze dagelijkse activiteiten vorm geven. Wij willen het recht op een inclusief leven ondersteunen door ouders sterker te maken en bij te staan in situaties waar ze moeilijkheden ervaren.

Raad van Bestuur

Dana Dehaseleer – Vlaams-Brabant
Hilde Dhondt – Oost-Vlaanderen
Kim Van Mele - Oost-Vlaanderen

Stuurgroep

Birgit Stokx – Oost-Vlaanderen
Elisabeth De Schauwer – Oost-Vlaanderen
Ellen De Meyer - Antwerpen
Geert Declerck - Antwerpen
Gerda Lippens - Oost-Vlaanderen
Githa Kockaerts - Oost-Vlaanderen
Greet Leemans – Antwerpen
Inge Van de Putte – Antwerpen
Iwona Suska-Spagnoli - Oost-Vlaanderen
Kelly Colman - Oost-Vlaanderen
Liesbeth Buelens – Antwerpen
Luk Lambrechts – Antwerpen
Maaike Vanderbruggen - Oost-Vlaanderen
Margita van den Heuvel - Vlaams-Brabant
Marleen Maris – Limburg
Marlies Vansweevelt – Limburg
Mieke Vriens - West-Vlaanderen
Nele D'hont - West-Vlaanderen
Patricia Subtil - West-vlaanderen
Rita Sunaert - West-Vlaanderen
Stephanie De Kimpe - Oost-Vlaanderen

Steunpunt voor Inclusie

Teamondersteuner
- Inge Van de Putte

Projectmedewerkers
- Matthias Van Raemdonck
- Kathleen Gedopt
- Astrid Winderickx
- Judith Baele
- Ebanur Akurt
- Raissa De Visch
- Sven Demol

Stagiair
- Britt Vanden Abeele
- Lotte Willems
- Maya Kestelyn
- Dorien Aertgeerts

Vrijwilligers

Andrea Akkermans
Bernadette Parmentier

Onze thuis is de UGent, Vakgroep Orthopedagogiek. We kunnen er steeds terecht en voelen ons ondersteund door de helpende handen van de studenten en de inspiratie die de vakgroep ons biedt. De medewerkers van het Steunpunt voor Inclusie hebben er hun werkplek.

Hoe verbreden we onze schouders?

Ouders voor Inclusie is een vereniging van, voor en door ouders, wat betekent dat we doorlopend op zoek zijn naar ouders die onze vereniging kunnen versterken. Het afgelopen jaar gingen we actief op zoek naar ouders die kleine of wat grotere taken op zich willen nemen om zo de vereniging te versterken. Dat gaat van het brengen van getuigenissen, over teksten voor de website nalezen tot lid worden van de stuurgroep en de dagelijkse werking van Ouders voor Inclusie opvolgen.

Zin om mee jouw schouders te zetten onder Ouders voor Inclusie? Op onze website laten we zien wat voor soort taken je kan opnemen.

Getuigenissen inclusie en het ouderperspectief

Ouders voor Inclusie zet al jaren in op oudergetuigenissen. Hierbij gaat een ouder vertellen over het inclusietraject van zijn/haar kind en de eigen ouderrol bij bijvoorbeeld lerarenopleidingen of andere sociale opleidingen. G. vat voor ons samen waarom ze dit zo graag doet: *“Ik vind het altijd fijn om een oudergetuigenis te doen, omdat ik altijd voel dat ik met mijn verhaal echt iets kan raken in het publiek, het is veel meer dan gewoon vertellen. Zo’n getuigenis geven is altijd een beetje spannend, maar ik vind het heel belangrijk om te getuigen, om zo een stem te geven aan mijn kind, aan inclusie, inclusief onderwijs en zo een zaadje te planten dat mensen aan het denken zet. Ik krijg ook altijd heel fijne reacties van mijn publiek. Dit jaar deed ik een getuigenis waarbij ik veel vragen kreeg. Dat betekent toch dat mensen echt gemotiveerd zijn om meer te weten te komen over inclusie. Bovendien voelde ik hoe ik als ouder erkend werd als een onmisbare partner in het inclusietraject van mijn kind. Er waren ook mensen in het publiek die zelf ouder zijn van een kind met specifieke noden en die Ouders voor Inclusie nog niet kende. Zij deelden hun eigen ervaringen en ik had het gevoel dat we nog uren hadden kunnen praten. Het was jammer als de les waarin ik kwam getuigen gedaan was.”*

Steeds meer organisaties en onderwijsinstellingen kloppen bij Ouders voor Inclusie aan met de vraag om te komen getuigen. Onze podcastreeks is hier een belangrijk antwoord op, want deze krachtige verhalen raken een publiek, ook wanneer de ouder er niet fysiek bij kan zijn. Sinds oktober 2024 kunnen organisaties ook aan de slag met onze luisterkoffer, die concrete materialen biedt om echt aan de slag te gaan met de verhalen van ouders. Dit maakt dat onze stem breder verspreid raakt en dat de getuigenissen van ouders op vele plekken tot leven worden gebracht.

Strategieën voor inclusie: wat begon met een podcastreeks...

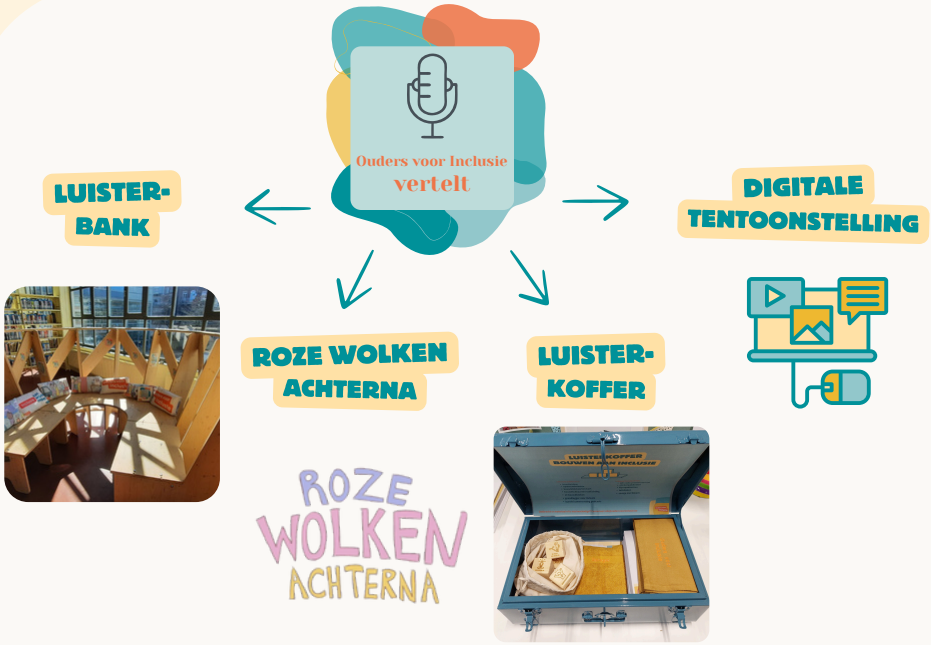

Als ouders die kiezen voor inclusie, voelen we vaak hoe onze stem onvoldoende gehoord of ernstig genomen wordt. Tegelijk weten we hoe cruciaal die stem is, in het traject van ons eigen kind én in het vormgeven van een inclusieve samenleving. Daarom maakten we in 2023 de **podcastreeks 'Ouders voor Inclusie vertelt'**, waarin we de ouderstem heel centraal stellen. In 2024 bouwden we daar op voort met vier krachtige initiatieven: een **animatiefilm, een luisterbank, een luisterkoffer en een digitale tentoonstelling.**

Om de verhalen uit de podcastreeks letterlijk dichter naar de mensen te brengen, ontwikkelden we in 2024 de **luisterbank -** een bank die sinds juli door Vlaanderen reist. Met deze bank creëren we niet alleen een een luiterplek, maar gaan we ook met elke gastlocatie aan de slag met inclusie, zodat het een vertrekpunt voor ontmoeting, reflectie én verandering vormt.

Omdat we nadien voelden dat we na de podcastreeks nog niet waren uitvertelt, ontwikkelden we de **animatiefilm 'Roze Wolken Achterna.'** Deze film toont de levensloop van ouders die kiezen voor inclusie. De strategische keuzes die zij maken, maken het bredere plaatje van inclusie zichtbaar. Begin 2024 ging de film in Leuven in première voor 60 geïnteresseerde gasten uit alle levens- en beleidsdomeinen.

Verder merkten we de nood aan concreet materiaal om met de ouderstem aan de slag te gaan. Daarom ontwikkelden we de **luisterkoffer**, een koffer die een organisatie in staat stelt om op eigen maat een vorming samen te stellen waarin de deelnemers zich verdiepen in het ouderperspectief en de keuze voor inclusie. Op dit moment zijn er 4 luisterkoffers die ontleend kunnen worden bij partners verspreid over Vlaanderen. Centraal in de luisterkoffer staan de bouwblokken die ouders ondersteunen in het uitbouwen van inclusie. Om deze bouwblokken en verhalen ook visueel en interactief tot leven te brengen, ontwikkelden we een **digitale tentoonstelling.** Bezoekers verkennen er de podcasts, verdiepen zich in één of meerdere verhalen en ontdekken welke elementen cruciaal zijn in het bouwen aan inclusie.

De **luisterbank, luisterkoffer** en **digitale tentoonstelling** werden op 3 oktober voorgesteld op het evenement ‘Bouwen aan Inclusie’, in aanwezigheid van 51 ouders en professionals uit diverse sectoren. De belangstelling was groot – en ook in 2025 gaan we hier verder mee aan de slag.

Opvolging Decreet Leersteun

Ook in 2024 was het opvolgen van het Decreet Leersteun van groot belang. Onze webpagina met vragen en antwoorden over het decreet bleef het gehele jaar in de top 5 populairste webpagina’s en ook in de ouderondersteuningen komen hier veel vragen over. In de herfst van 2023 organiseerden we een eerste ouderbevraging en in de lente polsten we opnieuw naar de ervaringen van ouders rond het nieuwe Decreet Leersteun. Hoewel we verbeteringen zagen tegenover de opstartmaanden, blijven er ook belangrijke pijnpunten, lees hierover alles in ons rapport. In de ouderondersteuningen door het Steunpunt voor
Inclusie blijven vragen en moeilijkheden rond (het recht op) redelijke aanpassingen domineren.

Peer-to-peer counseling

Soms heb je nood aan een gesprek met iemand die echt begrijpt wat je bedoelt, iemand die een gelijkaardige ervaring deelt. Dat weten ouders die kiezen voor inclusie maar al te goed. Daarom zetten we als Ouders voor Inclusie sterk in op peer-to-peer counseling. We brengen heel gericht ouders met elkaar in contact die voor eenzelfde ervaring staan. Deze ouder vertelt hoe betekenisvol haar ontmoeting met M., een andere ouder, voor haar was: *"Ik had het gevoel dat ik alleen was. Ik had iemand nodig om erover te kunnen praten, maar ik had het gevoel dat niemand luisterde naar mij of mij echt begreep. Maar met M. kon ik met een open hart hierover praten. Zij begreep hoe ik mij voelde. Zij was het duwtje in de rug dat ik nodig had. Iemand die mij niet alleen begreep, maar ook de steun was die ik zo hard nodig had."*

Inclusiedag 2024

De Inclusiedag 2024 was een groot succes, het thema ‘Vertrekken vanuit mogelijkheden’ lokte 246 enthousiaste deelnemers. We waren dit jaar te gast in de AP hogeschool in Antwerpen en kregen een plenaire lezing van Beno Schraepen. Terwijl de ouders genoten van interessante workshops was de kinderanimatie (verzorgd door de studenten van de AP Hogeschool) een groot succes.

Project Steunpunt voor Inclusie

Het Steunpunt voor Inclusie (STP) is een project van Ouders voor Inclusie dat gesubsidieerd wordt door Departement Onderwijs en Gelijke Kansen. Met een capaciteit van 4,2 voltijdse werkkrachten is het STP een Vlaanderenbreed aanspreekpunt rond inclusie, bieden we praktijkgerichte ondersteuning (van informatie geven tot mee ondersteunen op een overleg) op alle domeinen van het leven en signaleren we naar het beleid.

In het kalenderjaar 2024 kreeg het Steunpunt voor Inclusie 507 vragen binnen. Ongeveer 70% van deze vragen komen van ouders, ongeveer 25% van professionelen en de rest van de vragen komen van leerlingen of studenten. Onze sprekende cijfers van sept – dec ‘24 focusten op redelijke aanpassingen, gezien deze centraal staan in 35% van de oudervragen. In de zomer brachten we ook de cijfers rond inclusieve vrije tijd van het schooljaar ‘23 - ‘24, waarin we merken dat organisaties hun weg naar het Steunpunt voor Inclusie vinden, maar ouders nog te weinig tot bij ons geraken.

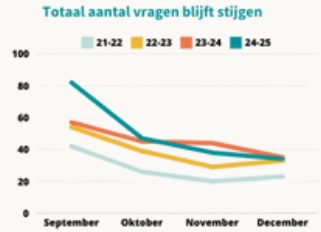

Naast ouderondersteuning was er dit jaar ook specifiek aandacht voor ouders met een dubbele schaduw. We doken in de cijfers rond uitsluitingen voor ons rapport #Geen school voor mijn kind en volgden de evolutie rond het Decreet verder op. Het Steunpunt ontmoette ook lokale besturen in Gent en Hasselt en organiseerde verschillende vragenuurtjes, infoavonden en ontmoetingsmomenten.

Ontmoetingsavonden ‘Nooit te jong voor inclusie’

Met de ontmoetingsavonden ‘Nooit te jong voor inclusie’ mikten we op ouders met jonge kinderen voor wie het traject letterlijk nog in zijn kinderschoenen staat. Deze ouders zijn op zoek naar mede-ouders om mee uit te wisselen, taal om het traject vorm te geven en willen graag weten waar ze als ouders recht op hebben.
We organiseren 3 digitale ontmoetingen per jaar die gemiddeld 20 deelnemers per keer aantrekken. Hier beluisteren we elkaar en gaan we in op thema’s die op dat moment spelen. Naast deze avonden blijven ouders verbonden via een actieve WhatsApp-groep, waarin ze elkaar snel kunnen bereiken en waar spontane uitwisselingen ontstaan. We betrekken deze ouders ook actief in de werking van OVI. Zo zijn er 5 ambassadeurs die niet alleen ondersteunen bij het organiseren van de avonden, maar ook mee nadenken over andere initiatieven, zoals onze inclusiedagen en tools die we ontwikkelen.

Beno blogt

Ook in 2024 schreef Beno Schraepen verschillende blogposts voor Ouders voor Inclusie. Uiteraard met een aanhoudende focus op inclusie ging hij in op het tekort aan assistenten, onderwijskwaliteit, leerkrachten die goud waard zijn, de verkiezingen en de nodige voorwaarden voor inclusie in het secundair onderwijs.

Toonmoment Inclusie - i.s.m. Grip en tspelopdewagen

In samenwerking met Grip vzw en ‘t Spelopdewagen, samen ook wel het ‘Bruispunt’ genaamd, organiseerden wij op 3/12/2024 een toonmoment in Brugge. We lieten inspirerende inclusieve praktijken uit de Brugse regio aan het woord en nodigden lokale organisaties en beleidsmakers uit om hierover uit te wisselen. Vanuit OVI deed een ouder een getuigenis over Onderwijs en deelden we vanuit het Steunpunt inspiratie over inclusie in het volwassenonderwijs. Verder waren er ook gastsprekers rond het domein wonen, werken, vrije tijd en kinderopvang. Ook de Stedelijke Adviesraad van Brugge gaf een stand van zaken met toekomstige actiepunten mee. Door vanuit verschillende praktijken een voorstelling te geven, werden verbindingen gemaakt tussen partners, of werden bestaande werkingen verder aangesterkt.

Lokale besturen

In april 2024 organiseerden we de evenementen ‘Steunpunt voor Inclusie meets Hasselt’ en ‘meets Gent.’ In Gent namen ongeveer 25 mensen deel, in Hasselt 35. In beide steden hadden we een mooie mix van professionelen uit verschillende sectoren (onderwijs, vrije tijd, ...) en enkele ouders. We gaven een inleiding in onze organisatie en verschillende belangrijke kaders en werkvormen rond inclusie mee (de inclusieve waarden, de animatiefilm Roze Wolken Achterna, e.d.). De deelnemers van beide evenementen gingen met een goed gevulde rugzak naar huis.

Op 23 april vond in samenwerking met Huis van het Kind Brugge een eerste ouderontmoetingsavond plaats. Twaalf uitgenodigde ouders, die eerder al in contact kwamen met OVI, kwamen samen in een veilige sfeer met ruimte voor herkenning en verbinding. De avond werd mede gefaciliteerd door één van de ouders uit de stuurgroep.

De ‘Zo Zit Ik In Elkaar Tool’

Als ouders weten we dat ons kind meer is dan diens label. Maar dat label is vaak wel het eerste wat mensen zien. Daarom willen we een digitale tool ontwikkelen waarmee ouders een uniek en persoonlijk portret van hun kind kunnen maken, in al zijn facetten.

Met deze droom klopten we aan bij Het Streekfonds Oost-Vlaanderen #eenhartvoorgent. Dankzij hun steun en een succesvolle crowdfunding – goed voor 118 donateurs én een verdubbeling van het bedrag door het Streekfonds – konden we aan de slag met webdesigners van Figure 8. Dankzij Docenten voor Inclusie gingen studenten van zowel de Odisee Co-Hogeschool als de UGent aan de slag met ouders om de eerste demoversie uit te testen. Met hun feedback werken we verder aan een digitale tool die toegankelijk en flexibel is. Deze lanceren we in de loop van 2025 voor het grote publiek. Docenten voor Inclusie zal er mee voor zorgen dat deze tool structureel ingezet zal worden in relevante sociale opleidingen.

NOOZO

Naar aanleiding van het decreet leersteun werd door NOOZO een traject opgestart om een visietekst vanuit NOOZO te formuleren op het nieuwe decreet. 6 ouders die actief zijn binnen OVI en een steunpuntmedewerker namen deel aan dit traject en aan de denkdag (mei 2024) om deze visie mee vorm te geven.

Daarnaast namen ouders en een steunpuntmedewerker actief deel aan de bijeenkomsten van de werkgroep ‘Stap van school naar werk’ om het ouderperspectief in deze transitiefase naar voor te schuiven.

Cliëntenforum

In 2021 gaf het Departement Welzijn - Agentschap Opgroeien de opdracht om Het Cliëntenforum op te richten. Als Ouders voor Inclusie stapten wij samen met 5 andere cliëntenorganisaties mee in dit verhaal. Ons gezamenlijke doel is tweeledig, in de eerste plaats de ‘cliënten binnen de integrale jeugdhulp’ verenigen, hen een stem geven en die stem versterken en daarnaast ook een aanspreekpunt zijn voor het beleid.

Als cliëntenorganisaties willen we vooral inzetten op een transparante en participatieve jeugdhulp om kinderen en jongeren maximaal kansrijk te laten opgroeien in hun vertrouwde omgeving. In 2024 konden we onze stem laten weerklinken. Naast onze rol in het bestuur van het Cliëntenforum, bleven we ook betrokken in het collectief. Daar werd in het afgelopen jaar de focus gelegd op het kruispunt tussen jeugdhulp en het onderwijs. We konden hier onze stem laten horen door weer te geven wat ouders ervaren als drempels en kansen van inclusietrajecten binnen het onderwijs.

MOOI-project

Met Ouders voor Inclusie waren we als stakeholder betrokken in het MOOI-project getrokken door Magenta en maakten we ook deel uit van de stuurgroep. Dit project had als doel om samen met diverse stakeholders een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen en informatie te bundelen en up-to-date te houden en toegankelijk te maken voor ouders. Toegang hebben tot informatie is immers cruciaal als ouder van een kind met een beperking voor de opname van rechten.

Eind 2024 werden de voorlopige producten uit dit project samengebracht op www.zorgpadkompas.be Samen met verschillende van onze ouders werd hierop feedback gegeven. In het voorjaar van 2025 zou deze moeten verwerkt zijn en de producten afgewerkt.

Rapport #Geen school voor mijn kind

#GEEN SCHOOL VOOR MIJN KIND

Wat als ouders na een zenuwslopende periode van een inschrijving onder ontbindende voorwaarde te horen krijgen dat de aanpassingen disproportioneel zijn? Wat als er ook na het ontvankelijk en gegrond bevinden van de klacht geen verandering komt? Of wat als het recht op onderwijs om andere redenen onder druk komt te staan? Deze signalen van onmacht en onrecht ontvangen we af en toe bij Ouders voor Inclusie. Om deze stemmen gehoor te geven, schreven we het rapport #geen school voor mijn kind. Hierin werden vijf verhalen van ouders en leerlingen voor wie het recht op onderwijs plots onder druk komt te staan neergepend. We gaan daarbij in op wat uitsluiting doet met een kind en diens ouders.

Het rapport werd in 2024 gepubliceerd, maar werd ook verstuurd naar alle relevante (onderwijs)partners. Voorafgaand aan de publicatie, werd ook afgestemd met het kinderrechtencommissariaat: ontvangen zij dezelfde zorgwekkende signalen? Hoe kunnen we elkaar als partner hierin ondersteunen en uitsluitingen tegengaan?

Inclusietrajecten uit de schaduw

Een inclusief traject vraagt heel wat van ouders en soms komen er extra contextfactoren bij zoals meertaligheid, financiële situatie, beperkt netwerk, verminderd draagvlak,... Meerdere barrières maken het moeilijk om kansen te krijgen, waardoor trajecten in een dubbele schaduw terechtkomen. Om daar verandering in te brengen, hebben we in 2024 vijf verhalen van ouders verzameld, waar we ouders een stem geven en hun verhaal belichten. In 2025 gaan we hier verder mee aan de slag en bundelen we gouden sleutels in een toolbox met concrete handvaten en tips voor ouders en onderwijsprofessionals.

Inclusief leven

Voor het uitbouwen van een inclusief leven hebben we ook in 2024 de focus op arbeid behouden. We deden dit weerom door vanuit het ouderperspectief onze ervaringsdeskundigheid te delen met verschillende partners en in diverse netwerken.

Daarnaast zijn we als ouder-vereniging blijven inzetten op het informeren van ouders over de mogelijkheden die er zijn om voor hun kind een inclusieve werkplek te bekomen.

Ik verdien werk

In 2024 kwamen we met de stuurgroep van het project ‘ik verdien werk’ nog twee keer samen ter opvolging van het project. Daarbij werd gezamenlijk besloten om, gezien het belang van deze uitwisseling, het overleg los van het intussen afgelopen project te continueren.

Als gezamenlijke actie zal in 2025, met de verschillende partners een studiedag georganiseerd worden waarbinnen we o.a. de resultaten uit dit project zullen verspreiden.

Coface-families Europe

Ouders voor Inclusie is partnerorganisatie in Coface, een Europese netwerkorganisatie die families in Europa samenbrengt en een stem geeft aan hun noden binnen de Europese Unie. We ontmoeten er gelijkaardige organisaties uit andere landen en delen inspiratie met hen. Coface voorziet ook webinars, zo namen we deel aan hun webinar over inclusieve communicatie. We werkten ook mee rond een Europese visie rond mantelzorg en de work-life-balance. Coface is een kans voor Ouders voor Inclusie om ook op het internationale toneel de stem van ouders die kiezen voor inclusie te laten horen.

Wat deden we in 2024?

24/01 Digitale ontmoetingsavond – 'Nooit te jong voor inclusie'
29/01 Overleg Brugse schepenen i.v.m. weigeringen tot inschrijving in Brugge
22/02 Première animatiefilm 'Roze Wolken Achterna'
28/02 Vragenuurtje 'Zoektocht (secundaire) school''
22/03 Samenkomst Docenten voor Inclusie
23/03 Inclusiedag 2024
16/04 Steunpunt voor Inclusie meets Gent
23/04 Steunpunt voor Inclusie meets Hasselt
23/04 Ouderontmoeting De Joert Brugge – i.s.m. Huis van het Kind Brugge
06/05 PAB-ontmoetingsavond
06/05 Oudergetuigenis Stamina secundair onderwijs
22/05 Vragenuurtje einde schooljaar en opstart nieuw schooljaar
18/06 Getuigenis ouderbetrokkenheid bij LON type 2 DPB Mechelen
03/07 Samenkomst Docenten voor Inclusie
25/09 Digitale ontmoetingsavond - Nooit te jong voor inclusie: Vakantie voorbij, we zijn weer gestart!
26/09 Vragenuurtje - Wat als de opstart niet zo vlot verloopt?
03/10 Bouwen aan inclusie
22/10 Onze roze wolken achterna – i.s.m. Gezin & Handicap
24/10 Voorstelling Ouders voor Inclusie voor Coface
6/11 Inspiratie avond Orthopedagogiek UGent
7/11 Vormingsdag Kinderen en jongeren met een beperking in/en het Jeugdwerk i.s.m. Komaf
18/11 Deelname panelgesprek lerarenopleiding KdG hogeschool
21/11 Ouderontmoeting de Joert Brugge i.s.m. Huis van het Kind Brugge
03/12 Toonmoment inclusie – i.s.m. Grip en Tspelopdewagen
3/12 Getuigenis Ouder + voorstelling STP – Graduaat Orthopedagogiek Thomas More Antwerpen
04/12 Test luisterkoffer met studenten Artevelde Hogeschool Sociaal werk
05/12 Komaf naar inclusie in de vrije tijd
10/12 Getuigenis Ouder – Graduaat Orthopedagogiek Thomas More Antwerpen

ouders voor inclus!e

Warande 37
9660 Brakel

T. 0471 30 26 50
info@oudersvoorinclusie.be

Rekeningnummer
BE47 7370 3013 1980

Ondernemingsnummer
0885.667.111